

Otrokovice

DNES Mimořádná příloha

Foto: Zdeněk Námec, MAFRA

„Otrokovice nejsou žádný zapadákov“

Petr Skácel
redaktor MF DNES

V posledních dnech a týdnech měl práce až nad hlavu, pro obec Hvozdnou totiž vytesal z dodaného dubového kmene z tamějších lesů sochu vysokou 265 centimetrů. Dostala název Anděl pro Hvozdnou.

„Je to anděl s dítětem, žena matka a pečovatelka. Vycházel jsem z lidového rčení, že Pánbůh nemůže být všude, a proto vymyslel maminky. K ženám mám velkou úctu,“ říká řezbář a výtvarník Jiří Holub, který je držitelem ceny Osobnost města Otrokovice.

Jaká dnes vůbec je práce umělce?

V naší branži platí, že pokud to neděláte pro radost, tak to nemá smysl. Očekávat od toho zbohatnutí nebo veřejné uznání je hloupost. Mě samotného baví hlavně celý ten proces. Jakmile svoji práci dokončím, tak už mě tak moc nezajímá a vrhnu se na něco jiného. Díky tomu pořád něco dělám a cítím se příjemně. A mám zážitky, na které do smrti nezapomenu.

Povídejte.

Jednou mě oslovila paní, že obě její dcery žijí v zahraničí a byla by ráda, kdybych jí udělal nějakou sochu dívky, kterou by mohla pohlédit, když se vrátí domů do prázdného domu. Dlouho a poctivě jsem se tím zabýval, až byla socha na světě. Dva měsíce bylo ticho a já si říkal, že to asi nedopadlo tak, jak si představovala. Pak mi ale přišel dlouhý dopis, v němž mi paní líčila, jak má sochu postavenou u schodů, a když přijde domů, tak ji opravdu pokaždé pohladí a vzpomene si na svoje děti. Bylo to dojemné. Jeden pán zase přišel o nohu a říkal mi: „Dostal jsem peníze jako odškodnění, za co je utrátím? Udělám si radost a nechám si od vás vytvořit plastiku.“

Co chystáte aktuálně?

Náš Spolek Rozumění je hodně aktivní, nyní připravujeme například výstavu Kde domov můj. Bude se týkat 100 let od vzniku republiky a ukážeme na ní dvanáct historických map českých zemí od 15. století až po rok 1957. Verni-

sáž bude 1. října od 18 hodin v Otrokovické Besedě. Na mapách je krásně vidět, jak se měnily a prolínaly hranice či významy měst. Před sto lety Otrokovice na mapě vůbec nenajdete, naopak na nich je Tlumačov nebo Kvasice.

Ve městě jste známá osobnost, žijete tady už 63 let. Jak se vám líbí?

Mám výhodu v tom, že bydlím v baťovském domku. Návštěvníci z Prahy tomu říkají vilová čtvrť. Do lesa to mám 150 metrů, do obchodu taky a Štěrkovitě je 200 metrů daleko. Co víc člověk potřebuje k životu? Za kulturou si zajedete do Zlína nebo jinam, kousek je to do Kroměříže nebo Uherského Hradiště. Pro někoho jsou Otrokovice zapadákov, ale já s tím nesouhlasím. Žiju tady celý život, mám tu spoustu kamarádů a těžko by se mi odcházelo. I když už jsem i napůl žlutavják.

Hodně lidí si ale na zdejší život stěžuje, třeba zápach linoucí se z bývalé kafilerie jim nesmírně vadí.

Je třeba si uvědomit, že když sem přišel Baťa, zjistil, že zde vanou severojižní větry, a Otrokovice byly postavené následovně: řeka, město, zelený pás, fabrika. Pak přišli komunisté a všechno úplně přeorali. Dnes se zápach ve vzduchu v Otrokovících řeší jako volební téma, ale bodejť by tady nebyl, když se postavila kafilerka v proudu větru! To už dnes bohužel nikdo nevyřeší, protože by musel sehnat 300 milionů korun a kafilerku přestěhovat jinam. Mám chalupu na Žlutavě, kde pracuji, a když se třeba po dvou týdnech vrátím do Otrokovic, uvědomím si, že se vracím do těžkého, vlhkého a smradlavého vzduchu. To je daň za to, že jsme průmyslové město.

Otrokovice jsou někdy označovány za pouhé předměstí Zlína, souhlasíte s tím?

I to souvisí s tím, že když město projektovali lidé z firmy Baťa, počítalo se s tím, že tady bude žít šest tisíc obyvatel. Dnes je jich třikrát víc, ale zase se město rozrostlo a jsou tu různé služby včetně školek a škol. Někdo by tady chtěl akvapark, ale četl jsem dost článků o obcích, které si jej pořídily a finančně na tom pohořely. To je ale věc priorit zastupitelů a jeho obyvatel.

Místní patriot Jiří Holub je známý otrokovický umělec a řezbář. Na snímku u jím vytvořené sochy určené pro obec Hvozdná. Foto: Zdeněk Němec, MAFRA

Město je také velmi mladé a chybí mu bohatá minulost, že?

Ano, a navíc je v něm tady jen velmi málo historických budov. Za socialismu se totiž místní soudruzi zhlédli v seriálu Okres na severu a „vymlátili“ celý střed Otrokovic, aby se mohly stavět paneláky. To byla fatální chyba. Město se má přirozeně vyvíjet a změny dělat citlivě. Ale to je problém většiny měst u nás, mají zajímavé 2-3 hektary a jinak to jsou shluky odosobněných sídlišť. Když se chci podívat na něco pěkného, tak hledám staré věci nebo lokality. Třeba v Otrokovících je nejstarší budovou mlýn a největší kulturní památkou Společenský dům, u něhož všichni s napětím sledujeme, kdo jej koupí a jaká bude jeho budoucnost.

Jaké místo se podle vás za poslední dobu změnilo nejvíce?

Osobně vidím největší přerod v průmyslovém areálu Toma. Budovy, které byly po povodních na spadnutí, se už

Jiří Holub

Narodil se v roce 1951 ve Vsetíně, od roku 1955 žije v Otrokovících. Pracoval v otrokovickém Svitlu jako vedoucí výtvarník v oddělení propagace, po revoluci se stal spoluzakladatelem tiskárny Hart Press. S řezbařinou začal v roce 1977 a zabývá se jí dodnes. Zúčastnil se řady výstav, se svými kolegy založil v roce 2011 Občanské sdružení Rozumění – dnes Spolek Rozumění, který sdružuje dvacítku otrokovických výtvarníků různých oborů. Podílí se na organizaci řady kulturních akcí a před dvěma roky se stal osobností města.

staly moderními fabrikami a je otázkou tak dvaceti let, kdy se promění úplně celý. Na rozdíl od Holešova, kde zóna stála 1,5 miliardy korun a je tam jedna továrna. Tady je jich přes sto, fungují všechny a dávají lidem práci.

Tisknou mapy i etikety. Hart Press nepotopily ani povodně

Stroje za miliony jedou non-stop, pracuje se na tři směny, za výrobní halou brzy vznikne další, protože současné kapacity už poptávce zákazníků nestačí. Ideální scénář pro každou firmu, který nyní do puntíku platí v otrokovické tiskárně Hart Press. Přitom před jedenácti lety, kdy 80 procent vybavení firmy zničily povodně, to vypadalo na krach. „Lidé nám volali, ptali se, co bude dál. Za tři měsíce jsme znovu tiskli na tři směny,“ vzpomíná na nejtěžší chvíli svého podnikání jednatel firmy Hart Press Oldřich Hotař. Historii firmy, ale i její současnost a budoucnost přiblížil v rozhovoru.

Co pro vás byl impulz k založení vlastní firmy?

V roce 1990 mě i manželku propustila zlínská společnost a usoudili jsme, že máme tři možnosti. Buď budeme žádat někde o práci, nebo budeme někde žádat o podporu, anebo to jako správní průkopníci zkusíme na vlastní triko. Takže jsem od 1. 1. 1991 začal podnikat, po roce jsem založil se společníkem Jiřím Holubem sdružení, ze kterého v roce 1995 vznikla společnost s ručním omezením. Byla to doba zkoušení, učili jsme se za pochodu. Zprivatizovali jsme propagační oddělení Tomy, najednou jsme měli na starost 16 lidí a nevěděli jsme, jestli bude na výplaty. Tak jsme se do toho pustili. Pořídili jsme stroj, pak druhý, třetí...

V té době firma sídlila v typické baťovské fabrice. Proč jste se rozhodli postavit vlastní prostory?

Jednou do fabriky přišel takový vznešený pán v obleku, kravatě a naleštěných botách. Beze slova se rozhlížel, trochu se zamračil a odešel. Později jsme se dozvěděli, že to byl generální ředitel velké společnosti z Dánska a přišel se podívat, kde se tisknou jejich propagační materiály. Pochopili jsme, že moc spokojený asi nebyl, tak jsme v roce 1995 začali stavět vlastní halu, ale už po roce nám byla malá a přistavěli jsme další. Takto jsme fungovali necelý rok, a pak to přišlo. Rok 1997 a v obou halách 3,5 metru vody.

Co se odehrává s podnikatelem, když tohle vidí?

V té době jsme zaměstnávali 80 lidí,

Oldřich Hotař
Jednatel firmy
Hart Press

všichni mi volali a ptali se, co bude s firmou, co bude s nimi. Osmdesát procent vybavení voda zničila, škoda byla asi 40 milionů. Pojišťovna nám dala jen 1,7 milionu za okna a počítačové sítě. Ale rozhodl jsem se, že pojedou dál.

Stroje ale byly zničené, haly taky. Jak jste tedy pokračoval?

Tehdy nám neuvěřitelně pomohl Petr Samohýl, který měl tiskárnu v Zádveřicích. Pronajal nám u sebe v podniku stroj, abychom mohli pracovat a neztratili všechny zákazníky. To byla jedna ze dvou věcí, co nás zachránila. Ta druhá bylo to, že jsem obíhal leasingové firmy, od kterých jsme měli stroje, a vyjednával jim peníze od pojišťoven.

Těmi jsem pak doplatil leasingy zničených strojů a zaplatil akontaci za nové. Firma by se ale nevzpamatovala, nebýt zaměstnanců a jejich neuvěřitelného nadšení a chuti do práce.

V současnosti se řadíte mezi špičku českého polygrafického průmyslu. Co konkrétně tisknete?

Největší část naší práce tvoří papírové etikety. Také tiskneme podklady pro nejružnější veletrhy, třeba katalogy či letáky. Jednou z top oblastí je u nás kartografie, tiskneme mapy pro města, pro sportovní akce, také politici chtějí před volbami mapy svých regionů. Před šesti lety jsme přešli z formátu B2 na větší B1, což bylo sice velmi nákladné, ale

otevřelo nám to řadu dalších možností. Také jako jedni z mála na českém trhu provádíme atypické mnohočetné falcování, což je vlastně skládání papíru na požadovaný formát.

Takže tisknete i pro vzdálenější firmy, ne jen regionální?

Hned na začátku jsem se rozhodl, že se vůbec nebudu pokoušet uspět ve Zlíně. Tam už tehdy bylo pětadvacet tiskáren a trh je tam přesycený stále. Takže naši nabídku směřuji spíše na Otrokovice a na sever a západ.

Každá nová tiskařská technika ale asi vyžaduje jiný stroj a taky jinak školené zaměstnance. Je problém sehnat lidi?

V současnosti má snad každý podnik nedostatek zaměstnanců, a ani my nejsme výjimkou. Už asi tři roky přes úřad práce marně sháníme tak dvacet pracovníků. Ale spousta lidí se jednoduše nechce pracovat, protože je sociální politika státu naučila brát peníze bez práce. O to víc si cením lidí, jež tu máme nyní. Jejich odbornost je vysoká, navíc se dál pravidelně školí a mají chuť do práce. Další pracovníky se snažíme zajistit spoluprací s polygrafickým učilištěm, z něhož nám každý rok přijde šest až devět učňů. Ale ti se s takovými stroji, jaké tu máme, ve škole nesetkali, takže se prakticky všechno učí až tady. Ale podnikatel si musí poradit i s nedostatkem lidí, takže modernizujeme a pořízujeme automatické či poloautomatické stroje, které potřebují minimální obsluhu.

To jsou ale další obrovské náklady, vyplátí se to?

Ano, protože stroje vytvářejí méně zmetků, jsou efektivnější – čili snižují výrobní náklady. Čím lepší technologie, tím levnější výroba. Pak můžeme přijít za zákazníkem a říct: „Tahle vám zvládneme vyrobit levněji než konkurence.“ Navíc chceme rozšířit své pole působnosti, protože počítáme s tím, že opět přijde ekonomická krize. A čím širší bude naše portfolio, tím víc práce budeme i během recese mít. Nové stroje ale samozřejmě vyžadují další místo, proto jsme letos pořídili pozemek za firmou a výhledově tam chceme postavit další halu. Podnikatel prostě nemůže ustrnout.